

Asia: VN/21185/2020

Lausuntopyyntö työryhmän muistiosta sovittelun mahdollisuuksista hallintoasioissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Missä asiaryhmässä hallintosisovittelulla voisi olla tarvetta ja käyttöalaa?

Kansallisarkisto pitää työryhmän johtopäätöksiä oikeansuuntaisina, sovittelulle ei ole kovinkaan monipuolista käyttöalaa, eikä sovittelujärjestelmästä ole syytä rakentaa hallintoa entisestään kuormittavaa menettelyä, jonka hyödyt eivät todennäköisesti vastaisi tavoitteita. Kansallisarkistossa tehdään kohtuullisen vähän hallintopäätöksiä. Kansallisarkisto on asiantuntijaviranomainen, joka käyttää ohjausta ja määräysvaltaansa muuhun hallintoon kohdistuen. Seulontapäätökset ovat ratkaisuja, joissa päätetään viranomaisen arkistoitavista asiakirjoista. Näiden päätösten on katsottu olevan valituskelpoisia. Erimielisyydet asiaryhmässä ovat erittäin harvinaisia, selittyen asiassa tehtävällä yhteistyöllä kyseisen viranomaisen kanssa. Kansallisarkisto näkee kuitenkin asiaryhmän periaatteellisesti soveltuvan sovittelumenettelyyn.

2, Mihin asiaryhmään hallintosisovittelu ei ehdottomasti sovellu?

-

3. Tulisiko hallintoasioiden sovittelua kehittää viranomaisessa esimerkiksi oikaisuvaatimusvaiheessa hallintolainkäytön vaihtoehtona vai hallintotuomioistuimessa?

Pikemmin oikaisuvaatimusvaiheessa viranomaisessa, vaikka tämä vaihtoehto voi kuormittaa hallintoa sen osaamisen kehittämällä kohtuuttomasti. Lisäksi jos aihetta oikaisuvaatimukselle on, niin tilanteessa vallitsee tyytymättömyys ainakin joltain osin päätökseen. Hallinnon asiakkaalle ei saa ainakaan antaa väärää kuvaa sovittelun mahdollisuuksista ja kohdista, joihin sillä voidaan puuttua tai luottamus viranomaisen toimintaan ja hallintoon voi heikentyä tilanteessa entisestään.

4. Jos sovittelu toteutettaisiin osana hallintoprosessia, olisiko luontevampi toteuttamistapa varsinainen sovittelu osana hallintoprosessia vai osapuolten välisen sovinnon vahvistaminen?

-

5. Olisiko hallintoprosessilakiin aiheellista lisätä säännös tuomioistuimen tavoitteesta tai velvollisuudesta sovinnollisuuden edistämiseen prosessin aikana?

-

6. Muuta huomioitavaa?

-

Happonen Päivi
Kansallisarkisto

Lepistö Raimo
Kansallisarkisto